

Onderwerp

Intrekking aanwijzingsbesluit Toppelzone

Opsteller	5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e	Behandeldatum	9 juli 2024
Programma	Veiligheid Zorg & Onderwijs	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls en G. Visser		

Advies

1. Een nieuw Aanwijzingsbesluit Toppelzone op basis van artikel 3:19 lid 2 van de APV vast te stellen waarbij een maximumstelsel geldt;
2. De bijgaande brief aan de raad vast te stellen, waarin de raad wordt geïnformeerd over dit besluit.

Aanleiding

De zitting van de rechtbank rondom twee geweigerde toppelzone-registraties heeft plaats gevonden op 17 mei 2024. Deze registraties zijn geweigerd omdat beide personen niet voldoen aan de in het aanwijzingsbesluit gestelde voorschriften.

De rechtbank heeft op 28 juni 2024 uitspraak gedaan en het beroep van beide personen gegrond verklaard. De registratieplicht in het aanwijzingsbesluit Toppelzone is door de rechtbank onverbindend verklaard wegens strijdigheid met de privacyregels. Verder heeft de rechtbank de voorwaarden in het aanwijzingsbesluit die betrekking hebben op de uitsterfconstructie buiten toepassing gelaten wegens strijd met de Dienstenrichtlijn. De rechtbank heeft aangegeven enkel getoetst te hebben op rechtmatigheid van het aanwijzingsbesluit. De toets of de zone wenselijk is, is een politiek besluit.

Naast de twee bovengenoemde personen heeft ook de stichting Bureau Clara Wichmann (BCW) bezwaar gemaakt tegen de twee afwijzingsbesluiten. BCW heeft in het voortraject meerdere malen aangegeven dat zij voorstander zijn van het openzetten van de toppelzone voor alle straatsekswerkers. BCW is in deze zelf niet ontvankelijk verklaard door de rechtbank. Inmiddels heeft BCW een persbericht doen uitgaan waarin ze aangeven dat de toppelzone openstaat voor alle straatsekswerkers. Dit heeft mogelijk een aanzuigende werking. Verwacht wordt dat wanneer zich nieuwe vrouwen melden, ook nieuwe klanten verschijnen op de zone. Met de online netwerken kan dit nieuws zich snel en breed verspreiden onder zowel sekswerkers als klanten.

Wij achten het noodzakelijk om voor het gebruik van de toppelzone per direct te werken met een maximumstelsel met maximaal 20 anonieme toegangspasjes per dag.

Beoogde impact

Een belangrijk onderdeel van lokale veiligheid is de zorg voor een ordelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte. Wanneer een directe of dreigende gevaarlijke situatie ontstaat, kunnen rechten van betrokkenen worden aangetast. De burgemeester heeft als bestuursorgaan wettelijke bevoegdheden om verstoring of bedreiging tegen te gaan.

Met bijgevoegde brief informeren we de raad over dit besluit en welke gevolgen deze veranderde werkwijze kan hebben voor de openbare orde en de veiligheid in de stad. In de nieuwe situatie kunnen straatsekswerkers die werkzaam zijn op de tippelzone gebruik maken van huiskamer de Cirkel voor voorlichting en preventie. De 8 personen die nu gebruikmaken van de Zorgaanpak kunnen deze zorg blijven ontvangen.

Ten aanzien van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg dragen we bij aan de ambitie: “We zorgen dat kinderen en volwassenen zoveel mogelijk in een (veilige) thuissituatie kunnen leven. We versterken inwoners en gezinnen die de basis van het bestaan niet (meer) op orde hebben of deze dreigen te verliezen.”

Ten aanzien van het programma Veiligheid draagt onze aanpak van het prostitutievraagstuk bij aan de ambitie: 'We zijn een lokaal bestuur dat binnen het veiligheidsdomein regie neemt, kaders stelt en partijen bij elkaar brengt.' Ons besluit voor wat betreft de invoering van het maximumstelsel sluit aan op de bij deze ambitie geformuleerde activiteit: 'We stellen in geval van multi-problematiek, lange-termijndoelen vast en we leveren bijbehorend maatwerk om escalatie van problematiek en stijgende (maatschappelijke) kosten tegen te gaan.' In de situatie waar inwoners zichzelf niet goed kunnen redden en waarvan de problematiek leidt tot maatschappelijke onveiligheid, kiezen we voor een individu- en/of systeemgerichte aanpak.

Argumenten

1.1 Invoer maximumstelsel

Aanleiding om te kiezen voor het invoeren van een maximumstelsel is de uitspraak van de rechtbank. Deze uitspraak heeft grote gevolgen voor de tippelzone, de omgeving van de tippelzone en de straatsekswerkers. Met het invoeren van een maximumstelsel willen we de aanloop naar de tippelzone en het gebruik van de zone reguleren. Dit maximum stellen wij tevens in om daarmee de gevolgen voor de openbare orde en veiligheid beheersbaar te houden. Er bestaat een mogelijkheid van een aanzuigende werking en straatsekswerkers vanuit het hele land en Europa. Om deze reden is het noodzakelijk om een maximum te stellen.

Gezien de ervaringen van afgelopen jaren gaan we nu uit van 20 dagpassen. Op de tippelzone bevinden zich 6 afwerkplekken waar ruimte is voor de auto's van de bezoekers. In huiskamer de Cirkel is beperkt ruimte voor contact tussen de sekswerkers en de medewerkers van de huiskamer. Het aantal van 20 is dan ook gebaseerd op de fysieke ruimte in en rondom de loods. De afgelopen jaren lukte het met het aantal van 18 pasjes een veilige plek te kunnen bieden voor de sekswerkers en de medewerkers.

Dagpasjes: Identificatie i.p.v. registratie

Er mag geen straatsekswerk worden uitgeoefend door personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Bij verdachte situaties zal dit met de vraag naar een identiteitsbewijs worden gecontroleerd. Bij een identificatie worden er geen bijzondere persoonsgegevens verwerkt op basis van de AVG.

1.2 Huiskamer de Cirkel en Zorgaanpak

Huiskamer de Cirkel bevindt zich op de tippelzone en de straatsekswerkers kunnen hier terecht voor opvang gedurende de avonduren. Hier is ruimte voor contact, voorlichting

over veilig werken en middelen gebruik. Er bestaat samenwerking met de GGD voor periodieke soa-tests en verstrekking van anticonceptie. De Cirkel is voor de straatsekswerkers een laagdrempelige omgeving. De toezichthouders zijn in de loods én in de omgeving van de loods aanwezig om de veiligheid te borgen.

Voortzetting Zorgaanpak voor huidige deelnemers

De zorgaanpak is een specifiek voor de doelgroep ontwikkelde aanpak, gericht op de meest kwetsbare straatsekswerkers, voor wie het in het kader van hun gezondheid en veiligheid dringend gewenst is om maatwerk te bieden. De nadruk van het maatwerk ligt op het bieden van rust en stabiliteit, met als doel te komen tot ruimte voor lotsverbetering. De zorgaanpak voor de groep straatsekswerkers is op dit moment geborgd bij twee zorgaanbieders (Iriszorg en Leger des Heils). Dit gebeurt door middel van casemanagement en daarmee een integrale aanpak, de inzet van een ervaringsdeskundige, aansturing en expertise, de inzet van een flexbudget en de inzet van een time-outvoorziening. Op het moment van ingaan van het nieuwe aanwijzingsbesluit kunnen de 8 personen die reeds gebruik maken van de Zorgaanpak deze zorg blijven ontvangen. Het gaat hier om mensen met zeer ernstige (veelal verslavings-) problematiek.

In de nieuwe situatie kunnen de overige straatsekswerkers die werkzaam zijn op de tippelzone alleengebruik maken van Huiskamer de Cirkel voor voorlichting en preventie (o.a. kopje koffie, soa-test, anticonceptie).

Kanttekeningen

- De bestaande groep straatsekswerkers is kwetsbaar en heeft een zeer ernstige (veelal verslavings-) problematiek en vandaar dat het de voorkeur had en heeft wanneer juist deze mensen gebruik kunnen maken van de zone omdat daar ook de zorg voor hen is georganiseerd.
- Door deze uitspraak van de rechtbank kunnen we de huidige groep straatsekswerkers geen garantie geven op een relatief veilige werkplek.
- Het openstellen van de zone met een maximumstelsel kan betekenen dat de huidige doelgroep verdrongen wordt en gaat tippelen buiten de zone.
- Tevens is er minder grip met het oog op zorg en hygiëne, hulp en bestrijding van vrouwenhandel en uitbuiting.
- Mocht er meer toezicht en handhaving nodig zijn op het tippelen dan zal met de politie en handhaving gesproken worden over extra inzet. Dit betekent een grotere beslaglegging op de menskracht en middelen van politie en toezicht.

Financiën

Huiskamer de Cirkel blijft de komende periode gewoon open. Mogelijk stijgen de kosten doordat meer straatsekswerkers huiskamer de Cirkel bezoeken.

In de komende periode wordt de locatie van de tippelzone extra onder surveillance opgenomen door toezicht en handhaving en de politie. Extra te maken kosten lijken te overzien.

Vervolg

- Bij de invoering van het maximumstelsel wordt een brief aan de geregistreerde straatsekswerkers gestuurd. Deze brief ligt klaar zodat deze direct na het besluit kan worden verzonden. In deze brief zullen we toelichten welke veranderingen worden doorgevoerd.

Collegevoorstel

- Tevens zal de raad via een raadsbrief op de hoogte gebracht worden van de veranderingen.
- De politie en toezicht zullen in de surveillance de locatie extra opnemen in de rondes.
- De zorgaanbieders die daar werkzaam zijn (Iriszorg en het Leger des Heils) zullen direct worden ingelicht na het besluit van het college.
- Tot slot maken we het nieuwe aanwijzingsbesluit bekend in het digitale Gemeentebblad zodat het direct na publicatie in werking kan treden.
- De tijdelijke maatregel met het maximumstelsel wordt in september 2024 geëvalueerd aan de hand van informatie aangeleverd door alle betrokken organisaties, waaronder politie, handhaving en zorgaanbieders. Daarna volgt een gesprek met de raad over de toekomst van de tippelzone.

Bijlage(n)

1. Raadsbrief
2. Intrekkingsbesluit
3. Uitspraak rechtbank
4. Persbericht

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1